

Handläggare
Niklas Pettersson
Telefon: 08-50827630

Till
Idrottsnämnden
2024-09-24

Svar på skrivelse angående en utvärdering av nämndens simkunnighetsarbete

Svar på skrivelse från Maria-Elsa Salvo m.fl. (S) Hassan Jama (V) Marie-Helena Fjällås (MP)

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande godkänns som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Simkunnighet är livsviktigt och staden har ett ansvar att tillsammans med andra se till att alla barn och unga lär sig att simma. Simkunnighet är viktigt ur ett livräddande perspektiv men också ur ett kulturellt och socialt perspektiv. Att kunna simma och känna sig trygg i och omkring vatten leder till ökad livskvalité, glädje och trygghet vilket förstärker individens självkänsla och självförtroende. Kunskap i simning är dessutom en förutsättning för att få godkänt betyg i ämnet idrott och hälsa i grund- och anpassad grundskola.

I Stockholms stad finns flera aktörer som arbetar för att stärka stockholmarnas simkunnighet. Verksamhet bedrivs både av staden, föreningslivet samt privata aktörer vilket ger stockholmarna goda valmöjligheter och ett varierat utbud av verksamhet.

Stockholms stad arbetar långsiktigt för att alla stockholmare ska kunna simma och ha kunskap om säkerhet i och vid vatten varpå stadens arbete inriktas mot de icke simkunniga. Stadens insatser fokuserar därmed främst på barn i förskole- och skolåldern, både med breda insatser för ökad vattenvana och simkunnighet och med riktade insatser till de som inte uppnått simkunnighetskraven i skolan. Då det finns skillnader i simkunnighet utifrån socioekonomisk status och utländsk bakgrund riktas särskilda satsningar mot dessa grupper i alla åldrar. Särskilt fokus läggs även på personer med funktionsnedsättning i alla åldrar.

Idrottsnämnden tillhandahåller årligen cirka 31 000 utbildningsplatser i den verksamhet som vänder sig till skola och allmänhet. Som ett komplement till ordinarie verksamhet erbjuds dessutom ytterligare ett stort antal riktade satsningar för ökad simkunnighet. Ser man på den analys som regelbundet genomförs kring enskilda elevers progression och den nivå som uppmäts kring kundnöjdhet i stadens kundundersökning så är verksamheten av god kvalitet med hög måluppfyllelse.

Skolan är en självklar plattform för simkunnighetsarbetet. Inom staden bedrivs ett aktivt och långsiktigt arbete för att motverka skillnader och öka likvärdigheten så att alla elever ska få bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling. För att uppnå målsättningen om ökad simkunnighet krävs ett nära samarbete mellan utbildningsnämnden och idrottsnämnden. Den övergripande samverkan mellan nämnderna ska vara ett stöd för skolorna och underlätta arbetet med att bygga lokala strategier. Samarbetet bygger på en röd tråd från förskoleklass till gymnasiet och innehåller dessutom ett antal särskilda satsningar för att fånga upp elever som inte klarat kunskapskravet. Om en elev som inte klarar kunskapskravet i årskurs 6 engagerat deltar på samtliga intensivsimskolor som tillhandahålls med en närvaro på minst åttio procent kan vi garantera att eleven klarar simkunnighetskraven efter årskurs 9 (detta förutsätter att eleven inte har utsatts/utsätts för fysisk eller psykiskt trauma samt är frisk för övrigt).

För att skapa goda förutsättningar till inläring är det viktigt att i tidig ålder introducera vattenvaneträning som man senare kan tillgodose sig när man är redo att lära sig simma. Idrottsnämnden genomför därför särskilda satsningar på ökad vattenvana för barn i förskoleklassålder. Den övergripande målbilden är att eleverna som deltagit i satsningen ska vara trygga och bekväma i vatten samt ha åldersadekvat kunskap om vad man ska göra vid en nödsituation. När man analyserar de satsningar som genomförts på vattenvana i tidig ålder och jämför med tidigare år kan man se att dessa satsningar bidrar till att skapa jämlika förutsättningar mellan elever i stadens skolor. Resultatet från de simtester som genomförs när elever börjar skolsimskola i årskurs 2 visar att skolor i Järva idag har samma förkunskaper när de kommer till skolsimskola som elever i innerstadsskolor vilket inte var fallet tidigare.

Stor vikt läggs vid den simundervisning som sker via skolan men simkunnighet kan inte begränsas till en fråga som enbart hanteras där. Många vill lära sig simma tidigare än skolans undervisning och andra har inte haft möjlighet att lära sig under sin skolgång. Därför bedriver idrottsnämnden simskoleverksamhet som är tillgänglig för allmänheten att boka. I den allmänna simskolan deltar cirka 16 700

elever per år och har under lång tid haft en beläggning på cirka nittiosju till nittioåtta procent vilket kan vara en indikator på att verksamheten är väl anpassad och håller god kvalitet.

Stockholms simförbund och dess simföreningar har en viktig roll i simkunnighetsarbetet då föreningslivet arrangerar en stor del av den simundervisning som erbjuds inom Stockholms stad. Med denna verksamhet bidrar föreningarna till att barn och unga blir vattenvana och lär sig simma.

För att lägga ytterligare fokus på simkunnighetsfrågan så planeras ett omtag i arbetet med att ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet och säkerhet kring vatten. I arbetet är stadsövergripande samverkan avgörande men minst lika viktigt är dialog och samverkan med Stockholms simförbund och dess simföreningar.

Bakgrund

Den 26 mars 2024 lämnade Maria-Elsa Salvo m.fl. (S) Hassan Jama (V) och Marie-Helena Fjällås (MP) in en skrivelse till idrottsnämnden där man ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en bredare översyn över de insatser som staden gör, i egen regi och/eller i samverkan med andra aktörer, för ökad simkunnighet. Utvärderingen ska särskilt belysa hur insatser når grupper med lägre simkunnighet samt lämna förslag på eventuella förbättringar och/eller nya satsningar som är önskvärda för att öka den totala simkunnigheten i staden.

Ärendet

Den 26 mars 2024 lämnade Maria-Elsa Salvo m.fl. (S) Hassan Jama (V) Marie-Helena Fjällås (MP) in en skrivelse, bilaga 1, där man ger förvaltningen följande uppdrag:

- Förvaltningen ges i uppdrag att i enlighet med skrivelsen utvidga uppdraget gällande utvärdering av den sänkta avgiften för simskolan i ytterstaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för idrottsverksamhet inomhus i samverkan med ekonomienheten

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholm är en vattenstad och alla stockholmare, i synnerhet barn och ungdomar, har rätt till jämlika förutsättningar och ska kunna känna glädje och trygghet i och omkring vatten. Simkunnighet är viktigt ur ett livräddande perspektiv men också ur ett kulturellt och socialt perspektiv. Att kunna simma och känna sig trygg i och omkring vatten leder till ökad livskvalité, glädje och trygghet vilket

förstärker individens självkänsla och självförtroende. Kunskap i simning är dessutom en förutsättning för att få godkänt betyg i ämnet idrott och hälsa i grund- och anpassad grundskola.

I Stockholm finns flera aktörer som arbetar för stockholmarnas simkunnighet. Verksamhet bedrivs både av staden, föreningslivet samt privata aktörer vilket ger stockholmarna goda valmöjligheter och ett varierat utbud.

Idrottsnämnden ska arbeta för att alla stockholmare kan simma och har kunskap om säkerhet i och vid vatten varpå stadens arbete inriktas mot de icke simkunniga. Nämndens insatser fokuserar därmed främst på barn i förskole- och skolåldern, både med breda insatser för ökad vattenvana och simkunnighet och med riktade insatser till de som inte uppnått simkunnighetskraven i skolan. Då det finns skillnader i simkunnighet utifrån socioekonomisk status och utländsk bakgrund ska särskilda insatser riktas mot dessa grupper i alla åldrar. Särskilt fokus ska även läggas på personer med funktionsnedsättning i alla åldrar.

Stor vikt läggs vid den simundervisning som sker via skolan men simkunnighet kan inte begränsas till en fråga som enbart hanteras där. Många vill lära sig simma tidigare än skolans undervisning och andra har inte haft möjlighet att lära sig under sin skolgång.

Beskrivning av idrottsnämndens simkunnighetsarbete

Förebyggande arbete med grundläggande vattenvana

Många barn saknar erfarenhet av att bada, få vatten i ansiktet och/eller röra sig i vatten när de kommer till simskolan. Därför är det viktigt att i tidig ålder introducera vattenvaneträning som man senare kan tillgodose sig i den simundervisning man deltar i. Detta kommer leda till högre måluppfyllelse inom skolan men också skapa bästa möjliga förutsättningar för barn och unga att hitta glädjen och trygghet kring vatten i tidig ålder.

Nämnden genomför därför särskilda satsningar på ökad vattenvana för barn i förskoleklassålder. Den övergripande målbilden är att hundra procent av eleverna som deltagit i satsningen ska vara trygga och bekväma i vatten samt ha åldersadekvat kunskap om vad man ska göra vid en nödsituation.

Under våren deltog 3871 förskoleklassel elever primärt från stadens kvartil 3 och 4 skolor i en särskild satsning för ökad vattenvana. Fyrtiofyra procent av eleverna hade ingen vattenvana alls när de kom till verksamheten, det visar på att fler elever var vattenvana än tidigare år då siffran låg på sextio procent. Över hälften av eleverna kan flyta på mage efter satsningen och femtio procent flyter på

rygg. Det innebär att drygt hälften av eleverna nått slutmålet för vattenvana. Vi mäter också de delar av vattenvana där många elever är på gång mot målet, sjuttiosju procent är nära att kunna flyta på mage. För skolorna i Järva erbjuds även alla elever i årskurs 1 att delta för att underhålla kunskaperna de får i förskoleklass. Om vi ser tillbaka på mätningen som gjordes på skolor i Järva 2017 så ligger idag de skolorna på samma nivå av förkunskaper när de kommer till skolsimskola i årskurs 2 som innerstadsskolor. Vilket är en förbättring med åttio procent i kunskapsnivå.

Ytterligare vattenvaneträning och förberedande simskola möjliggörs via föreningslivet där idrottsnämnden erbjuder ekonomiskt stöd. Syftet är att nämnden ska bistå stadens simföreningar med ekonomiska medel så att verksamheten kan genomföras på bästa möjliga sätt och att anmälningsavgiften för varje barn kan hållas på en kostnadsnivå som inte blir ett för stort hinder.

Under 2024 har idrottsförvaltningen tagit fram ett pedagogiskt inlärningsmaterial som ska underlätta arbetet med vattenvana för de pedagoger som arbetar med stadens yngsta barn. Konceptet innehåller en lärarhandledning, sånger, ramsor, lekar, plaskbok och affischer. Förvaltningen erbjuder även som stöd till stadsdelsnämnderna utbildning och workshop riktad till förskolans pedagoger som vägleder och inspirerar hur arbetet med förberedande vattenvaneträning kan bedrivas.

Idrottsnämndens simskoleverksamhet för allmänheten

I stadens simhallar bedriver idrottsnämnden simskoleverksamhet som är tillgänglig för allmänheten att boka. Verksamheten bedrivs för barn från fem år och prioriterar barn som är folkbokförda inom Stockholms stad. I den allmänna simskolan deltar ca 16 700 elever per år och har under lång tid haft en beläggning på ca 97-98 procent vilket kan vara en indikator på att verksamheten är väl anpassad och håller god kvalitet. Förvaltningen genomför kontinuerligt studier av kundernas och besökarnas nöjdhet med offentligt driven eller understödd verksamhet inom fritidsområdet. Resultatet av kundundersökningarna används för att förbättra och utveckla idrottsnämndens verksamheter och ligger till grund för nämndens verksamhetsplanering. Besökarna har fått betygsätta service/bemötande, städning, trygghet och säkerhet samt nämndens egen verksamhet i sim- och idrottshallarna. Fem är högsta betyg och ett är lägsta. I senaste undersökningen från 2022 får simskoleverksamheten 4,4 i betyg.

Stadens metoder grundar sig på lång erfarenhet och forskning och utgår från att barnen främst ska lära sig livräddande simsätt som bröst- och ryggsim. Sverige och övriga nordiska länder har en lång

tradition av livräddande simsätt i jämförelse med många andra länder vilket till stor del beror på Sveriges klimat med kalla årstider. Att kunna hålla huvudet ovanför vattenytan förlänger tiden du kan vistas i vatten vid låga temperaturer. Bröstsimm gör att du har fri sikt hela tiden och bröst- och ryggsimm är vilsamma simsätt som sparar energi. Det livräddande säkerhetsperspektivet är anledningen till att staden främst arbetar med bröst- och ryggsimm. Verksamheten utgår från barns motoriska utveckling och färdigheter. Det betyder att det ska vara en lekfull och gradvis uppbyggnad och träning utifrån barnens kompetens, rörelsemönster och muskelgrupper som sedan byggs upp eftersom och blir automatiserad. Alla som deltar i verksamheten ska förutom att nå de olika målsättningarna som finns kring simkunnighet även få en ökad medvetenhet om lösningar för olika nödsituationer. Eleven får lära sig hur hen ska bete sig när man badar, åker båt och när man är på isen.

Verksamheten för de yngre barnen är uppdelad i tre nivåer som baseras på barnets förkunskaper:

- Röd grupp- nybörjare i grund bassäng
- Gul grupp- fortsättning i grund eller djup bassäng
- Grön grupp- fortsättning i djup bassäng

Varje grupp har förkunskapskrav samt mål som finns att läsa på stadens hemsida. Verksamheten har fyra ordinarie kursstarter per år och varje kurs är åtta tillfällen á trettio minuter. Lektionerna leds av två av nämnden anställda simlärare. Utöver detta arrangeras också intensivkurser i maj och juni samt under skollov.

För att fånga upp de som inte lärt sig simma under barn- och ungdomsåren är det viktigt att staden erbjuder grundläggande simkurser även för vuxna. Staden erbjuder därför, utöver simskola för små barn, simkurser för vuxna, barn och ungdomar i mellan- och högstadieåldrarna samt barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Staden prioriterar simkurser för personer med funktionsnedsättning, särskilt barn och ungdomar, då behovet av simkurser för denna målgrupp är omfattande.

Övriga simkurser som erbjuds i förvaltningens regi:

- Grundkurs i simning 8-14 år
- Grundkurs i simning för flickor 8-14 år
- Grundkurs i simning för kvinnor
- Fortsättningskurs i simning för kvinnor
- Grundkurs i simning för vuxna
- Fortsättningskurs i simning för vuxna
- Grundkurs i simning för personer med funktionsnedsättning
- Fortsättningskurs i simning för personer med funktionsnedsättning

Utveckling av den allmänna simskolan 2019-2023

I den allmänna simskolan deltar ca 16 700 elever per år och beläggningen är ca 97 %.

Översikt

År	Grupper	Platser	Beläggning
2019	1279	14360	98 %
2020	1268	13681	91 %
2021	1243	13174	96 %
2022	1262	14008	96 %
2023	1355	15538	97 %
2024	723	8352	97 %

Notera att det endast är halvårseffekt 2024

Antal grupper per simhall

Simhall	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beckomberga	13	14	16	16	15	6
Eriksdalsbadet	225	205	176	144	155	78
Farsta	136	136	134	136	135	72
Forsgrenska	Stängt	23	88	86	89	50
GIH-badet	Stängt	55	65	72	88	59
Husbybadet	95	95	84	86	86	48
Högdalen	Stängt	Stängt	Stängt	54	108	54
Kronoberg	45	29	26	16	16	14
Sandsborg	144	135	132	125	117	59
Skärholmen	103	98	69	72	77	42
Tensta	68	68	72	74	78	36
Vällingby	118	108	104	111	131	73
Västertorp	141	134	133	130	132	66
Åkeshov	191	168	144	140	128	66
Total	1279	1268	1243	1262	1355	723

Notera att det endast är halvårseffekt 2024

Idrottsförvaltningen erbjöd 2018 42 simskolegrupper för personer med funktionsnedsättning med ca 230 deltagare. Under 2023 hade det ökat till 87 simskolegrupper med 444 deltagare. Behovet av simkurser för denna målgrupp bedöms som omfattande.

Förvaltningen kommer därför fortsatt prioritera att erbjuda simkurser för personer med funktionsnedsättning.

Taxa för stadens allmänna simskola

Simskola (folkbokförd i Stockholm)

Simskola 5–14 år	8x30 min	700 kr
Simskola 14–19 år	8x45 min	1050 kr
Simskola vuxen från 20 år	8x45 min	1 740 kr

Simskola – fysisk aktivitet på recept		
Simskola 5–14 år	8x30 min	560 kr
Simskola 14–19 år	8x45 min	840 kr
Simskola vuxen från 20 år	8x45 min	1 390 kr
Simskola – för dig med funktionsnedsättning		
Funktionsnedsättning 5–19 år	8x30 min	560 kr
Funktionsnedsättning från 20 år	8x30 min	930 kr

Simskola-intensiv (folkbokförd i Stockholm)

Intensiv 5–14 år	5x40 min	590 kr
Intensiv 5–14 år	8x40 min	940 kr
Intensiv 14–19 år	8x45 min	1 050 kr
Intensiv vuxen från 20 år	8x45 min	1 740 kr
Intensiv – fysisk aktivitet på recept		
Intensiv 5–14 år	5x40 min	470 kr
Intensiv 5–14 år	8x40 min	750 kr
Intensiv 14–19 år	8x45 min	840 kr
Intensiv vuxen från 20 år	8x45 min	1 390 kr
Intensiv – för dig med funktionsnedsättning		
Funktionsnedsättning 5–19 år	8x30 min	560 kr
Funktionsnedsättning 5–19 år	8x30 min	1 200 kr

För personer som är folkbokförd i övriga kommuner är priset för simskolan 500 kr högre än för stockholmarna. Personer som inte är folkbokförda i Stockholm kan boka kursen tidigast fem dagar innan den börjar.

Möjlighet att ansöka om nedsatt avgift

För att sänka trösklarna för stockholmare som eventuellt valt bort simskola av ekonomiska skäl finns en modell där ett hushåll med en hushållsinkomst lika med eller understigande sex prisbasbelopp (vilket 2024 motsvarar 343 800 kr) kan ansöka om sänkt avgift om 500 kr per deltagande barn och kurs. Detta innebär en kursavgift om 200 kr istället för ordinarie avgift om 700 kr.

Under 2023 bokades 1346 platser av stadens simskoleplatser med sänkt avgift enligt kriterierna ovan. Cirka 9 % av den totala volymen.

Fördelning av per simhall:

Beckomberga sim- och idrottshall	8
Eriksdalsbadet	121
Farsta sim- och idrottshall	119
Forsgréniska badet	34
GIH-badet	26

Husbybadet	215
Högdalens sim- och idrottshall	93
Kronobergsbadet	2
Sandsborgsbadet	55
Skärholmens sim- och idrottshall	91
Tensta sim- och idrottshall	317
Vällingby sim- och idrottshall	140
Västertorps sim- och idrottshall	66
Åkeshovs sim- och idrottshall	59

Lägre avgift för simskola på vissa simhallar

I budget 2023 beslutades att idrottsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt med temporärt sänkta avgifter för simskola i vissa simhallar. Syftet var att sänka trösklarna för stockholmare som eventuellt valt bort simskola av ekonomiska skäl och på så sätt öka simkunnigheten i de utvalda områdena. Simhallarna som ingår i projektet är placerade i områden där simkunnigheten är något lägre. De anläggningar som valdes ut var Farsta-, Vällingby-, Skärholmen-, Högdalen-, och Tensta sim- och idrottshall samt Husbybadet. Förändringen innebar exempelvis att deltagarens kostnad för en åtta gångers kurs minskade från 700 kronor till 420 kronor.

Halvtids utvärdering av pilotprojekt

Pilotprojektet startades upp 2024-01-01.

Förvaltningen har undersökt om det skett några förändringar i beläggningen i stadens simskolegrupper när pilotprojektet infördes. Beläggningen på cirka 97-98 procent är oförändrad jämfört med innan pilotprojektet infördes. Förvaltningen har inte tillgång till de verktyg som krävs för att med säkerhet fastslå att denna satsning når rätt målgrupp. Förvaltningen saknar till exempel tillgång till deltagarnas inkomstnivå. Utan denna information är det inte möjligt att fastställa socioekonomisk tillhörighet på varje kursdeltagare och på så sätt mäta måluppfyllelse.

En effekt som lyfts fram från Stockholms simförbund och dess medlemsföreningar är att simskoleverksamhet som bedrivs i föreningsregi har fått svårare att rekrytera deltagare till sina kurser. Stockholms simförbund har till idrottsnämndens sammanträde den 20 februari 2024 inkommit med en skrivelse i vilken man bland annat beskriver sin oro över simförbundets medlemsföreningars ekonomiska situation kopplat till denna prissänkning. Simförbundet framför i skrivelsen en oro över att dess medlemsföreningars simskola, i konkurrens med simskolan i kommunal regi, ska få det svårt att upprätthålla verksamheten. Man lyfter fram ett konkret

exempel från en simhall i västerort där föreningen vid terminsstart 2024 hade ca 50 platser mindre bokade till simskola.

Man lyfter också fram att detta inte bara kan leda till minskade intäkter i form av kursavgift utan också uteblivet aktivitetsstöd och personal som står utan arbete vid tider där simskola skulle äga rum.

Skolan som garant för barns simkunnighet

Simning ingår i skolämnet Idrott och hälsa vilket gör skolan till den viktigaste arenan för att få Stockholms barn och ungdomar simkunniga. Det är skolans skyldighet att anordna undervisning i simning, badvett och hantering av nödsituationer vid vatten vilket regleras i kursplanerna i grundskolan, anpassad grundskola, specialskolan och sameskolan. Undervisningen ska utgå från kursplanens obligatoriska undervisningsinnehåll oavsett utförare. Sedan 2007 är simkunnighet mer definierat och innebär tydligare krav i läroplanen för att få betyg i ämnet Idrott och hälsa. För de som inte når målen kan det försvåra möjligheten att söka sig vidare efter grundskolan till den utbildning de önskar. Slutförd gymnasieutbildning har betydelse för ungas etablering på arbetsmarknaden. Kunskap i simning är därmed viktigt även ur ett bredare perspektiv och det är därför av största vikt att alla barn får likvärdiga förutsättningar och möjligheter att lära sig simma

Skolverket genomförde 2022 en uppföljning på elevers simkunnighet i Sverige som visar att sju procent av eleverna i årskurs 6 inte kan simma 200 meter. Jämfört med 2014 har andelen simkunniga minskat med två procentenheter. I skolor med sämre socioekonomiska förutsättningar klarar 89 procent av eleverna betygskriteriet i simning, jämfört med 95 procent i skolor med bättre förutsättningar.

Idrottsförvaltningen undersökte under 2023 hur simkunnigheten för Stockholms kommunala grundskolor såg ut och 81 procent av de tillfrågade skolorna svarade. I årskurs 6-9 nådde 1115 elever inte upp till simkunnighetskravet att simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge. I årskurs 4-5 nådde 1385 elever inte delmålet för årskurs 2.

Analys av resultatet:

- De elever som gick i årskurs 4-5 när enkäten genomfördes var i skolsimsålder under pandemin. Detta tyder på en ”simkunnighetsskuld” som kräver större insatser i äldre årskurser framöver. Arbetet med detta är påbörjat och särskilda satsningar pågår.

- Tre skolområden hade störst behov av insatser, område 2 Enskede-Årsta-Vantör-Skärholmen, område 5 Rinkeby-Kista-Tensta och område 7 Hässelby-Vällingby-Spånga

Att följa hur simkunnigheten i olika delar av staden och i olika grupper utvecklas över tid är avgörande för att politiska insatser ska träffa rätt. Under 2024 kommer utbildningsnämnden och idrottsnämnden ta fram ett system för att tillförlitligt kunna mäta hur simkunnigheten utvecklar sig i olika delar av staden. Analytiker från avdelningen för utveckling och samordning på Uppföljningsenheten, utbildningsförvaltningen ska bistå idrottsförvaltningen i arbetet med att ta fram mätbara värden för uppföljning av elevers kunskap.

Utbildningsnämnden och idrottsnämnden samarbetar för ökad simkunnighet

För att uppnå målsättningen om ökad simkunnighet krävs ett nära samarbete mellan utbildningsnämnden och idrottsnämnden. Den övergripande samverkan mellan nämnderna ska vara ett stöd för skolorna och underlätta arbetet med att bygga lokala strategier samt i samverkan säkerställa en modell för inkludering av barn och unga med funktionsnedsättning i verksamheterna.

Förvaltningarnas samarbete har tre gemensamma mål:

- Rädda liv, minska drunkningstillbud
- Få betyg i ämnet idrott och hälsa
- Skapa jämlika förutsättningar

Skolsimskola

Idrottsnämnden bedriver simskola för stadens skolelever i samtliga stadens simhallar. Samtliga skolor oavsett huvudman erbjuder verksamheten men en del skolor väljer att bedriva simundervisningen i egen regi. Verksamheten inrymmer företrädesvis skolelever i årskurs 2 men i mån av plats även elever från årskurs 9 och neråt samt gymnasieskolans introduktionsklasser. Upplägget utgår från läroplanens mål för respektive årskurser och har formulerats i samverkan mellan idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Som en viktig resursförstärkning inom verksamheten används även simlärare från föreningslivet. Samarbetet med föreningslivet innebär att eleverna får möjligheten att prova på och utveckla andra samsätt utifrån Svenska simförbundets *Simlinjen*.

Det gemensamma arbetet utgår från en vägledningsmodell från förskoleklass till gymnasiet och är ett komplement och stöd till skolornas eget simkunnighetsarbete.

Förskoleklass och årskurs 1-3

- Idrottsnämnden erbjuder tillsammans med utbildningsnämnden förskoleklasser i ytterstaden (kvartil 3-4) vattenvaneträning och förberedande simskola. I Järva deltar utöver alla förskoleklasser även alla årskurs 1. **3871 deltagande elever 2024.**
- Ytterligare vattenvaneträning och förberedande simskola under sommaren möjliggörs via ekonomiskt stöd till föreningslivet om 450 kronor per elev/kurs som deltar i vattenvaneträning. Syftet är att bistå stadens simföreningar med ekonomiskt stöd så att verksamheten kan genomföras på bästa möjliga sätt och att anmälningsavgiften för varje elev kan hållas på en kostnadsnivå som inte blir ett för stort hinder.
- Jullovsintensiv erbjuds åk 1 elever i Järva: **156 elever deltog 2023**
- Idrottsnämnden erbjuder skolsimskola till alla stadens årskurs 2 klasser. **Cirka 550 skolklasser deltar per år. Det innebär cirka 13 750 elever.** Som en viktig resursförstärkning inom skolsim används även simlärare från föreningslivet. Samarbetet med föreningslivet innebär att eleverna får möjligheten att prova på och utveckla andra simsätt utifrån Svenska simförbundets Simlinjen.

Årskurs 4–9

- Idrottsnämnden genomför intensivundervisning på skollov för att säkerställa att elever får möjlighet att uppnå kunskapsmålen i idrott och hälsa. Sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov.
- Med anledning av mätningen efter pandemin och simkunnighetsskuld utökades insatsen till att omfatta extra simundervisning för elever i årskurs 4-5.
- Inom ramen för Meningsfull fritid erbjuder idrottsnämnden en verksamhet som kallas för Aquasplashy för elever, 10-12 år och är inskrivna på Fritidsklubb i skolan. Syftet är att fånga upp de elever som ännu inte är tillräckligt vattenvana för att kunna tillgodogöra sig simundervisning.

Gymnasiet

- Idrottsnämnden genomför intensivundervisning på skollov vid efterfrågan för introduktionsklasser. Målet är att säkerställa elevers möjlighet att uppnå kunskapsmålen i idrott och hälsa. **På sportlovet 2024 erbjöds och bokades 50 platser, 36 % deltog.**
- Utbildningsnämnden ska genomföra insatser för att öka deltagarantalet i dessa satsningar

Övriga insatser

- Idrottsnämnden genomför informationsinsatser och utbildningsinsatser för pedagoger i att undervisa inom vattenvana och simning.
- Idrottsnämnden erbjuder fortbildning till idrottslärare- ”Effektiv siminlärning”
- Utbildningsnämnden säkerställer att skolan har riktlinjer och rekommendationer för bad och simning i skolans regi med stöd av idrottsnämnden. Information ”Simma lugnt och bada säkert” skickas ut via skolan till alla kommunala grundskolor.
- Idrottsnämnden erbjuder årlig föreläsning för skolledare – Drunkning och riskanalys i samband med bad.
- För att kunna möta skolornas behov kring tider för egen simundervisning och testning av elevers kunskaper i simhallar så utreds ett nytt bokningssystem av simtider under 2024.

Deltagande elever i särskilda satsningar 2023

- Sportlov årskurs 6-9: 447 elever
- Förskoleklass: 3750 elever
- Sommarlov årskurs 6-9: 288 elever
- Sommarlov årskurs 4-5 riktat mot vårdnadshavare: 200 elever
- Sommarlov årskurs 4-5 riktat mot fritids: 482 elever
- Höstlov årskurs 6-9: 368 elever
- Påsklov årskurs 4-5: 340 elever
- Sommarlov årskurs 4-5: 500 elever

Deltagande elever i särskilda satsningar 2024

- Sportlov årskurs 6-9: 371 elever
- Påsklov årskurs 4-5: 340 elever
- Förskoleklass: 3871 elever
- Sommarlov årskurs 6-9: 269 elever
- Sommarlov årskurs 4-5 riktat mot vårdnadshavare: 457 elever
- Sommarlov årskurs 4-5 riktat mot fritids: 482 elever

Analys av dessa satsningar

För att kvalitetssäkra verksamheten genomförs uppföljning av elevernas progression och analyser av statistiken för att säkerställa effektivitet och kvalitet. Om en elev som inte klarar kunskapskravet

i åk 6 går på samtliga intensivsimskolor som tillhandahålls med en närvaro på minst 80 % vid varje omgång, (höst-, sport- och sommarlov), kan vi garantera att 100 % klarar simkunnighetskraven efter åk 9. (Om eleven ej har utsatts/utsätts för fysisk eller psykiskt trauma samt är frisk för övrigt och är engagerad under lektionerna.)

Analys av satsningar visar att elever i Järva deltar i högre grad när verksamheten arrangeras av skolan medan elever från andra områden deltar i lika hög utsträckning även när satsningarna riktar sig mot vårdnadshavare.

Vid uppföljning av ordinarie simskola för årskurs 2 sammanställs progression som utvärderas anläggningsvis utifrån interna mål för verksamheten. Vidare analyseras resultaten övergripande på central nivå och gemensamma insatser för verksamhetsutveckling genomförs. För att hålla en effektiv och välfungerande verksamhet arbetar förvaltningen med systematisk kvalitetssäkring av samtliga simlärare på anläggnings- och individnivå utifrån förvaltningens gemensamma kvalitetsutvecklingsutbildning och mall.

Föreningslivets verksamhet kopplat till simkunnighet
Stockholms simföreningar gör stora insatser för simkunnigheten bland Stockholms barn och ungdomar. Stockholmsdistriktet med ett upptagningsområde i hela stockholmsregionen har idag 50 simidrottsföreningar och engagerar över 25 000 barn och ungdomar per år. Merparten av dessa är med i föreningen för att lära sig simma.

Föreningslivet arrangerar en stor del av den simundervisning som erbjuds inom Stockholms stad. Verksamhet genomförs till största del på kvällar och helger i stadens simhallar. Med denna verksamhet bidrar stadens simidrottsföreningar i hög utsträckning till att barn och unga blir vattenvana och lär sig simma. Barn som deltar i simundervisning hos simidrottsföreningar kan när de blivit simkunniga enkelt fortsätta inom simidrott då de redan har en etablerad kontakt med en förening vilket ger förutsättningar för ett livslångt idrottande och ett liv i rörelse.

Simidrottsföreningarnas metoder grundar sig primärt på Svensk Simidrotts metodik som är baserad på forskning och lång erfarenhet. Metodiken förespråkar att barnen får lära sig vattenvana på det enklaste sättet efter barnets egen förmåga, både fysiskt samt koordinationsmässigt. Lektionerna bygger på lek och glädje i vattnet. Simidrottsföreningarna lär ut vattenvana och grunderna i de fyra simsätten. Verksamheten bedrivs utifrån svensk simningsutvecklingstrappa Simlinjen i syfte att utveckla individen så långt det är möjligt, både ur ett hälso- och elitperspektiv.

Samarbeten mellan stad och föreningsliv

Staden via idrottsnämnden och utbildningsnämnden har ett utvecklat samarbete med Stockholms simförbund och dess simföreningar. Förutom att föreningslivets simlärare är en viktig resursförstärkning inom stadens skolsimskola finns samverkan gällande lovverksamhet, fortbildning av idrottslärare samt fördelning av föreningstider i stadens bassänger. Staden erbjuder även sedan många år tillbaka möjligheten för föreningslivet att själva bedriva simskoleverksamhet på stadens utomhusbassängbad.

Idrottsnämnden föreningsstöd till stadens simföreningar.

År	SEK
2019	1 699 580
2020	1700 874
2021	1 769 003
2022	2 180 419
2023	2 302 957

Företagsdriven simundervisning

Historiskt har simundervisning i Sverige varit en fråga för den offentliga och ideella sektorn i form av föreningslivet. Idag har delar av simundervisningen kommersialiserats då företag numera erbjuder simundervisning för såväl barn som vuxna. De flesta företag inom branschen är inriktade på babysim men allt fler erbjuder också simskola för äldre barn. Ett fåtal privata aktörer bedriver verksamhet i stadens simhallar men majoriteten av den privata verksamheten bedrivs i privatägda bassänger samt på strandbad. Förvaltningen ser positivt på att privata aktörer engagerar sig för ökad vattenvana och simkunnighet bland stockholmarna och verksamheten är ett värdefullt komplement till den verksamhet som bedrivs i offentlig eller föreningsregi.

Marina Högländ
Idrottsdirektör
Idrottsförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse (S, V och MP) om simsatsningar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Marina Högland, Idrottsdirektör	2024-09-10